

Schoolondersteuningsprofiel

OPON - SWV PO 20.01

OBS De Marke
2017/2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	
2.	Algemene gegevens van de school	
2.1	Contactgegevens	5
2.2	Visie	5
2.3	Onderwijsconcept	6
2.4	Werkwijze	6
2.5	Opbrengstgericht werken	6
2.6	Kengetallen leerlingenpopulatie	9
2.7	Formatie en expertise	10
2.8	Kenmerken van het schoolgebouw	10
2.9	Voorzieningen	10
2.10	Samenwerking met andere instanties	11
2.11	Opmerkingen hoofdstuk 2	11
3.	Basisondersteuning	
3.1	Definitie	12
3.2	Preventieve en licht curatieve interventies	12
3.3	De onderwijsondersteuningsstructuur	12
3.4	Planmatig werken	13
3.5	Kwaliteit van basisondersteuning	14
3.6	Handelingsgericht werken	14
3.7	Opmerkingen hoofdstuk 3	15
4.	Extra ondersteuning	
4.1	Definitie	15
4.2	Toekenning van extra ondersteuning	15
4.3	(Handelingsgericht) Arrangeren	15
4.4	Opmerkingen hoofdstuk 4	16
5.	Grenzen aan ondersteuning - Conclusie en ambities	
5.1	Aanmelding	16
5.2	Zorgniveaus	17
5.3	Zorg in de praktijk	18
5.4	Protocol toelating en verwijzing	19
5.5	Aanmeldingsprocedure	19
5.6	Handelingsgericht werken	20
5.7	Conclusie en ambitie	21

1) Inleiding

Vanaf 1 augustus 2015 is de wet Passend Onderwijs in werking. We hebben als school en binnen OPON bepaalde afspraken gemaakt over de passende zorg die we aan kinderen kunnen bieden. Ook hebben we goed gekeken welke zorg wij op de Obs De Marke kunnen bieden. In dit SchoolOndersteuningsProfiel (hierna SOP) hebben we getracht aan te geven wat we kunnen bieden en hoe we kinderen passend onderwijs willen bieden. Jaarlijks zullen we ons SOP in oktober evalueren, om goed te kunnen beoordelen of we de gevraagde zorg kunnen (blijven) bieden. Zo nodig passen we het plan aan.

Onderwijsbehoeften van leerlingen

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) is in eerste instantie beschreven in hoeverre de school kan voldoen aan de onderwijsbehoeften van leerlingen. Daarnaast heeft het een aantal andere functies met betrekking tot:

- Communicatie
- Professionalisering
- Bovenschoolse inzet van het schoolondersteuningsprofiel
- Het schoolondersteuningsprofiel in relatie tot andere documenten

Communicatie

Als ouders hun kind aanmelden bij de school, dient het SOP als instrument voor de afweging of een school de onderwijs-ondersteuning kan bieden waaraan het kind behoefte heeft. Het SOP zal niet steeds direct en eenduidig een antwoord bieden op die vraag; ieder kind en iedere situatie is uniek. Het SOP echter, helpt om een beargumenteerde afweging te maken. Een samenvatting van het ondersteuningsprofiel van de school is opgenomen in de Schoolgids.

Professionalisering

Het SOP ondersteunt het professionaliseringsbeleid van de school. Mede op basis van dit document wordt bepaald welke competenties leerkrachten moeten beheersen om onderwijs en ondersteuning te verzorgen. Niet elke leerkracht of school hoeft dezelfde expertise op elk niveau te bezitten. Daarover zijn afspraken gemaakt binnen de school, maar ook tussen scholen en op het niveau van SWV PO 20.01. (Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Provincie Groningen en gemeente Noordenveld). Deze afspraken zijn vastgelegd in het *Ondersteuningsplan* en het *Activiteitenplan* van SWV PO 20.01.

Daarnaast brengt dit SOP de ambities van de school in kaart als het gaat om extra ondersteuningsmogelijkheden. De ambities worden meegenomen in het schoolplan en zijn mede bepalend voor het professionaliseringsplan.

Bovenschoolse inzet van het schoolondersteuningsprofiel

Het samenwerkingsverband heeft afspraken over de basisondersteuning en bepaalt aan de hand daarvan aan welk niveau van ondersteuning de school binnen het samenwerkingsverband moet voldoen. Uit de gegevens van dit SOP is op te maken of de school voldoet aan de afgesproken invulling van de basisondersteuning.

In groter verband is het SOP de eerste bron van informatie over de mogelijkheden van individuele scholen. Gegevens uit de ondersteuningsprofielen van verschillende scholen dienen onderling vergelijkbaar te zijn, om een bovenschools overzicht te kunnen maken. Dit overzicht heeft de volgende functies:

- 1) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het bepalen van een niveau van een realistische en ambitieuze basisondersteuning;
- 2) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het bepalen of scholen medegefinancierd zullen worden uit ondersteuningsmiddelen om het gewenste niveau van basisondersteuning te realiseren;
- 3) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur om te bepalen of het in staat is om alle leerlingen passend onderwijs te bieden zodat de scholen binnen het samenwerkingsverband aan de zorgplicht van het samenwerkingsverband kunnen voldoen;
- 4) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het arrangeren van extra ondersteuning.

Het schoolondersteuningsprofiel in relatie tot andere documenten

Het samenwerkingsverband maakt eens in de vier jaar een ondersteuningsplan, waarin het de uiteenlopende aspecten van haar beleid beschrijft. De SOP's maken deel uit van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

2) Algemene gegevens van de school

2.1 Contactgegevens

Naam school	OBS De Marke
Brinnummer	12UM
Bezoekadres	Molenweg 1
Postcode	9301 JD
Plaats	Roden
Gemeente	Noordenveld
Postadres	Molenweg 1
Postcode	9301 JD
Plaats	Roden
Gemeente	Noordenveld
Telefoon	050-5017434
Website	www.obsdemarke-roden.nl
E-mail	info@demarke-roden.nl
Naam schoolbestuur	OPO Noordenveld
Naam samenwerkingsverband	SWV PO 20.01
Website samenwerkingsverband	www.passendonderwijsgroningen.nl

2.2 Visie

Obs De Marke wordt gekenmerkt door een veilige, plezierige, op samenwerking gerichte sfeer, waarbij rust en respectvol met elkaar omgaan belangrijk zijn. Ons beleid is erop gericht dat voor elk kind de kansen op de beste ontwikkeling centraal staan.

In de schoolgids informeren wij de ouders hier uitgebreider over, maar we streven ernaar dat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen binnen onze school.

Wij willen een evenwichtige ontwikkeling van kinderen bevorderen. Daarbij richten wij ons op de volgende vaardigheden:

- Cognitieve vaardigheden (kennisverwerving)
- Sociaal-emotionele vaardigheden (hoe ga je met elkaar om, sociale en fysieke veiligheid)
- Creatieve vaardigheden (zoals muziek, tekenen, handvaardigheid etc.)
- Culturele vaardigheden (zoals drama, excursies, theaterbezoek etc.)
- Lichamelijke vaardigheden (lichamelijke opvoeding, zwemmen etc.).

De school probeert het onderwijs zo goed mogelijk op het kind af te stemmen. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen elkaar leren respecteren en leren samen te werken. De school moet een uitnodigende en veilige plek zijn voor kinderen. Wij vinden dat alleen in een dergelijk klimaat een kind zich optimaal kan ontplooien. De leerkrachten hebben daarom niet alleen een taak om kennis en vaardigheden over te dragen maar zij hebben ook (deels) een opvoedende taak. Zij moeten, samen met de ouders, kinderen begeleiden in hun ontwikkeling naar zelfvertrouwen, zelfkennis en sociaal positief gedrag.

2.3 Onderwijsconcept

Het onderwijs wordt in beginsel gegeven in leerstofjaarklassen. Onze voorkeur gaat uit naar homogeen samengestelde groepen. Helaas is dit qua leerlingenaantallen niet altijd haalbaar en daarom hebben we momenteel een combinatie-groep op onze school. Bij de kleutergroepen is op onderwijsinhoudelijke gronden bewust gekozen voor een heterogene samenstelling van groepen (1/2 combinatie).

De samenstelling van de groepen wordt medebepaald door de beschikbare formatieplaatsen, de ruimte in de school, de groepsgrootte en de inzetbaarheid van leerkrachten. In de groepen 1 t/m 4 streven wij naar zo klein mogelijke groepen.

2.4 Werkwijze

Conform de visie van onze school is het onderwijs zodanig ingericht dat er sprake is van een ononderbroken ontwikkelingsproces van leerlingen. De kinderen kunnen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende jaren de school doorlopen. Wij stemmen de voortgang af op de ontwikkeling van de leerlingen. Het onderwijs richt zich op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling van kinderen.

De werkwijze op school is gebaseerd op het model Handelingsgericht Werken (HGW) en het instructie-model DIM (Directe Instructie Model).

Ten aanzien van de cognitieve ontwikkeling ligt de nadruk op de vakken lezen, taal en rekenen. Daarnaast is ons onderwijs gericht op de creatieve, sociaal culturele en lichamelijke vaardigheden. De school beschikt over recente methoden, waarmee het onderwijsaanbod voldoet aan de kerndoelen en aan de referentieniveaus.

2.5 Opbrengstgericht werken

Om de opbrengsten en de kwaliteitszorg op school te verbeteren is een samenhangend onderwijskundige aanpak essentieel. Wij streven naar een professionele opbrengstgerichte cultuur, waarin personeelsleden elkaar op een constructieve manier aanspreken op hun verantwoordelijkheden.

Op groepsniveau is het de leerkracht die in de lessen opbrengstgericht werken vormgeeft door de manier waarop deze de lessen voorbereidt, organiseert en presenteert. Hierbij gaat het om de kwaliteit van het leerstofaanbod voor alle leerlingen, de onderwijstijd, het didactisch handelen en de afstemming van het onderwijsleerproces op de verschillende behoeften van leerlingen.

Op leerling-niveau speelt de extra ondersteuning aan de individuele leerling een belangrijke rol. Tijdens de zorgtijd worden de kinderen in niveaugroepjes, of kinderen met een bepaalde problematiek, onderverdeeld. Daar waar mogelijk ondersteunt het bestuur de scholen bij de ontwikkeling naar een opbrengstgerichte schoolcultuur.

Voor de schoolleiding is de focus gericht op:

- Een heldere visie en ambitieuze doelen
- Kennis om opbrengstgericht leiding te geven aan het schoolteam
- De vooruitgang planmatig volgen en evalueren
- Een onderzoeksmatige cultuur bewerkstelligen
- Goede voorwaarden creëren zodat leerkrachten hun werk goed kunnen doen
- Samenhang en kwaliteit bewaken

De school gebruikt het Cito LOVS om de leerresultaten van de leerlingen in kaart te brengen. Met behulp van dit systeem wordt de ontwikkeling van leerlingen, groepen en de school nauwkeurig gevolgd. Twee keer per jaar vindt er een (trend)analyse (vanuit Paransys) van opbrengsten plaats. De analyse wordt eerst met de groepsleerkrachten en IB-er besproken en daarna in het kort met het gehele schoolteam. Conclusies en daaruit voortkomende actiepunten worden in het team besproken en met de IB-ers wordt een plan van aanpak gemaakt. De leerkrachten stellen daarna hun zorg en groepsplannen op n.a.v. de resultaten die kinderen hebben gehaald tijdens de Cito LOVS toetsen. Dit schooljaar wordt ingezet op een betere analyse van de toetsen mbv de niveauwaardes of vaardigheidsscores en daaruit voortvloeiende interventies in de groep. Deze analyse zal ook zijn weerslag moeten hebben in een vernieuwd groepsplan.

De schoolleiding heeft een controlefunctie als het gaat om de praktische uitvoering van actiepunten door leerkrachten. Dit gebeurt onder meer door regelmatig groepsbezoeken af te leggen en te evalueren, op individueel niveau en op teamniveau.

Dit jaar zijn we ook bezig met het implementeren van ZIEN, een instrument in Parnassys om de sociaal emotionele ontwikkeling en de veiligheid van de leerlingen in beeld te brengen. Nav de gegevens kunnen er interventies plaatsvinden, zowel op groepsniveau als ook op individueel niveau.

2.6 Kengetallen leerlingenpopulatie

Aantal leerlingen – Gewicht leerlingen – Gediagnosticeerde leerlingen	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal leerlingen	241	254	267
Aantal leerlingen met 0.3 gewicht	7	8	12
Aantal leerlingen met 1.2 gewicht	2	4	4
Aantal leerlingen met een dyslexieverklaring	3	8	12
Aantal leerlingen gediagnosticeerd met Dyscalculie	0	0	0
Aantal leerlingen gediagnosticeerd hoogbegaafd	0	0	0

Aantal leerlingen – Gewicht leerlingen – Gediagnosticeerde leerlingen	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016
Aantal leerlingen	261	257	261
Aantal leerlingen met 0.3 gewicht	11	13	14
Aantal leerlingen met 1.2 gewicht	5	7	4
Aantal leerlingen met een dyslexieverklaring	12	13	12
Aantal leerlingen gediagnosticeerd met Dyscalculie	0	1	1
Aantal leerlingen gediagnosticeerd hoogbegaafd	0	0	0

Aantal leerlingen – Gewicht leerlingen – Gediagnosticeerde leerlingen	01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019
Aantal leerlingen			
Aantal leerlingen met 0.3 gewicht			
Aantal leerlingen met 1.2 gewicht			
Aantal leerlingen met een dyslexieverklaring			
Aantal leerlingen gediagnosticeerd met Dyscalculie	0	0	0
Aantal leerlingen gediagnosticeerd hoogbegaafd	0	0	0

Aantal leerlingen met een rugzakje	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 1 (slechtziend / blind)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 2 (slechthorend, spraak- taal)	1	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 3 (verstandelijk e/o lichamelijk)	1	1	1
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 4 (psychiatrisch en gedrag)	0	0	1

Aantal leerlingen met een arrangement	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 1 (slechtziend / blind)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 2 (slechthorend, spraak- taal)	2	2	2
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 3 (verstandelijk e/o lichamelijk)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 4 (psychiatrisch en gedrag)	0	0	1

Aantal leerlingen met een arrangement	01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 1 (slechtziend / blind)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 2 (slechthorend, spraak- taal)	1	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 3 (verstandelijk e/o lichamelijk)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 4 (psychiatrisch en gedrag)	0	0	0

Aantal aanmeldingen ZAT en verwijzingen S(B)O	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal aanmeldingen ZAT	0	0	0
Aantal verwijzingen naar SBO	0	1	0
Aantal terugplaatsingen SBO	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 1	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 2	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 3	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 4	0	0	0

Aantal aanmeldingen ZAT en verwijzingen S(B)O	01-10-2014	01-10-2015	01-10-2016
Aantal aanmeldingen ZAT	0	0	0
Aantal verwijzingen naar SBO	0	0	2
Aantal terugplaatsingen SBO	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 1	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 2	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 3	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 4	0	0	0

Aantal aanmeldingen ZAT en verwijzingen S(B)O	01-10-2017	01-10-2018	01-10-2019
Aantal aanmeldingen ZAT	0	0	0
Aantal verwijzingen naar SBO	2	0	0
Aantal terugplaatsingen SBO	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 1	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 2	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 3	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 4	0	0	0

Uitstroom VO	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Aantal uitgestroomde leerlingen Totaal	35	25	33
Aantal uitgestroomde leerlingen Praktijkonderwijs	0	0	0
Aantal uitgestroomde leerlingen LWOO BB	1	0	0
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO BB of KB	3	7	10
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO GL of TL	6	7	7
Aantal uitgestroomde leerlingen HAVO	13	7	10
Aantal uitgestroomde leerlingen VWO	12	4	6
Aantal uitgestroomde leerlingen Anders ...	0	0	0

Uitstroom VO	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Aantal uitgestroomde leerlingen Totaal	30	26	37
Aantal uitgestroomde leerlingen Praktijkonderwijs	0	0	0
Aantal uitgestroomde leerlingen LWOO BB	1	1	0
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO BB of KB	2	3	9
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO GL of TL	15	8	12
Aantal uitgestroomde leerlingen HAVO	8	9	10
Aantal uitgestroomde leerlingen VWO	4	5	6
Aantal uitgestroomde leerlingen Anders ...	0	0	0

Uitstroom VO	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Aantal uitgestroomde leerlingen Totaal			
Aantal uitgestroomde leerlingen Praktijkonderwijs			
Aantal uitgestroomde leerlingen LWOO BB			
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO BB of KB			
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO GL of TL			
Aantal uitgestroomde leerlingen HAVO			
Aantal uitgestroomde leerlingen VWO			
Aantal uitgestroomde leerlingen Anders ...			

2.7 Kengetallen formatie en expertise

Formatie en expertise Aantal	01-10-2017
FTE Totaal	12,42
FTE extra formatie voor schooljaar 2017-2018 om alles goed rond te krijgen	0,0045
FTE Directie	0,8
FTE Leraren (<i>exclusief IB-ers</i>)	11,6667
FTE Onderwijsassistenten	0,3540
FTE Klassenassistenten	0,4591
FTE Intern Begeleiders (2x)	0,4596
Taal- en Leesspecialisten	0
Dyslexiespecialisten	-
Rekenspecialisten	1
Gedragsspecialisten	2
Specialisten Sociale Vaardigheden	0
Specialisten Hoogbegaafdheid	0
Specialisten Anderstaligen	0
Orthopedagogen	-
Psychologen	-
Logopedisten	-
School Maatschappelijk Werkers	1
Video Interactie Begeleiders	0
RT-ers	1
Specialisten MRT	0
Speltherapeuten	-
Rots en Water	2

2.8 Kenmerken van het gebouw

Kenmerken van het schoolgebouw	
De lokalen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen	•
De inrichting van de lokalen is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen	•
Buiten de lokalen zijn er andere werkruimten beschikbaar	•
Er is ruimte in de groep voor één op één begeleiding	*
Er is ruimte op de gang voor één op één begeleiding	•
Er zijn prikkelarme werkplekken	-
Er is ruimte voor een time out	-
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	-
Er zijn ruimten voor specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften*	•
De school is toegankelijk voor minder validen en rolstoelgebruikers	•
De school beschikt over een deugdelijk toilet voor minder validen	•
De school beschikt over een lift (indien van toepassing)	nvt
Anders:	
* <i>bijvoorbeeld fysio therapie, MRT etc.</i>	

2.9 Voorzieningen

Vorzieningen in het eigen gebouw	
Schakelklas	-
Time Out	-
Plus / Hoogbegaafdengroep	-
Observatiegroep	-
Autiklas	-
Voorschool VVE	-
Individuele behandeling dyslexie (betaald door zorgverzekering)	•
Logopedie (particulier of zorgverzekering)	•
Schoolarts : jeugdverpleegkundige en logopedische screening	•

2.10 Samenwerking met andere instanties

Samenwerking met onderwijs- en ketenpartners	
SWV PO (Scholen, IB-netwerk etc.)	•
SWV VO	•
VO-scholen	•
Zorgloket SWV	•
SBO-school	•
(V)SO-school	•
Leerplicht	•
Lokale overheid	•
Huisartsen	•
Bureau Jeugdzorg	•
Centrum voor Jeugd en Gezin	•
Maatschappelijk werk	•
GGZ	•
GGD	•
Particuliere ondersteuningspraktijken	•
Politie (Jeugd- en Wijkpolitie)	•
ZAT	•
Buurtnetwerk	-
Peuterspeelzaal	•
BSO	•
Buurthuis	nvt
Opleidingsinstituten	•
Schoolbegeleidingsinstellingen	•
Anders:	

2.11 Opmerkingen hoofdstuk 2

Hoofdstuk 2 betreft een inventarisatie van expertise en voorzieningen op school. Daaruit valt niet op te maken welke leerlingen wel of niet voldoende worden ondersteund. Bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben is er meestal sprake van meerdere factoren. In die specifieke situaties wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 'Handelingsgericht arrangeren.'

3) Basisondersteuning

3.1 Definitie

Bij de formulering en vaststelling van de basisondersteuning in SWV PO 20.01 is uitgegaan van de volgende definitie:

'Het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert'.

Dit betekent dat de basisondersteuning structureel beschikbaar is voor of binnen de school. Een en ander is in dit document nader uitgewerkt.

Er wordt voor deze interventies geen toewijzende verklaring afgegeven die recht geeft op extra ondersteuning uit het SWV.

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies

1	Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving	
1.1	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en in de incidenten die zich voordoen d.m.v. tevredenheidsonderzoek, signalen bij Rots en Waterlessen, etc.	•
1.2	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school	•
1.3	De school heeft veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten (R&W en pestprotocol)	•
1.4	Leerkrachten, IB-ers en directeur zorgen ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan	•
1.5	De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen	•
1.6	Leerkrachten, IB-ers en directeur gaan vertrouwelijk om met informatie over leerlingen	•
*	<i>Indicatoren uit het toezichtskader van de onderwijsinspectie</i>	

2	Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld**	
2.1	De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het OPP en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes	•
2.2	Het OPP is handelingsgericht opgesteld	•
2.3	Het OPP heeft een vaste structuur volgens een vast format	•
2.4	Het OPP bevat in elk geval tussen- en einddoelen	•
2.5	Het OPP bevat in elk geval een leerlijn die gekoppeld is aan de referentieniveaus Taal en Rekenen.	•
2.6	Het OPP bevat evaluatiemomenten	•
2.7	Het OPP maakt deel uit van het leerling dossier	•
2.8	Het OPP is een leidraad voor het personeel en eventuele externe begeleiders	•
**	<i>Dit kan passend binnen de basisondersteuning of in een (extra) arrangement (eigen leerlijn)</i>	

3.3 Onderwijs Ondersteuningsstructuur

3	De school heeft een effectieve interne ondersteuningsstructuur	
3.1	De taakomschrijving en verantwoordelijkheden van de leerkrachten, IB-ers en directeur op het terrein van onderwijsondersteuning zijn duidelijk en transparant beschreven in handboek De Marke	•
3.2	Coaching en begeleiding van leraren maken onderdeel uit van de taak van LB leerkrachten	•
3.3	Leerkrachten worden ondersteund bij het opstellen van een OPP. IB –er stelt de leerlijnen op in overleg met lkr.	•
3.4	De IB-er beschikt over tijd en middelen	•
3.5	De IB-er is gekwalificeerd	•
3.6	De school weet waar zij in de regio terecht kan voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (SWV)	•
3.7	De interne onderwijsondersteuning is afgestemd op de onderwijsondersteuningsstructuur van het Samenwerkingsverband.	•

4	De leerkrachten, IB-er en directeur werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties	
4.1	Genoemde professionals beschikken over didactische, pedagogische, organisatorische en communicatieve competenties voor de begeleiding van leerlingen met hun onderwijsbehoeften	•
4.2	Genoemde professionals zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen en staan open voor ondersteuning bij hun handelen	•
4.3	Genoemde professionals werken continu aan handelingsgerichte vaardigheden	•
4.4	Genoemde professionals krijgen de mogelijkheid in teamverband en individueel te leren en te werken	•
4.5	Genoemde professionals worden gestimuleerd voor deelname aan lerende netwerken en nascholing	•

5	De school heeft een effectief multidisciplinair overleg gericht op leerlingenzorg	
5.1	De school zoekt structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden	•
5.2	Taken, werkwijze en verantwoordelijkheden van het multidisciplinair overleg zijn vastgelegd	•
5.3	Het multidisciplinair overleg draagt zorg voor het organiseren van extra hulp	•
5.4	Het multidisciplinair overleg ondersteunt ouders / verzorgers, leerlingen, leerkrachten, IB-ers en directeur	•

6	Ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs	
6.1	De leerkrachten, IB-er en directeur bevragen ouders / verzorgers over de ervaringen met hun kind thuis en de kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis (Ambulante begeleiding, ZAT, etc)	•
6.2	De school en de ouders / verzorgers informeren elkaar over de ervaringen en de ontwikkeling van het kind op school en thuis	•
6.3	De school maakt samen met de leerling en de ouders / verzorgers afspraken over de begeleiding en wie daar verantwoordelijk voor is	•
6.4	De school streeft er in de toekomst naar, d.m.v. een gesprek, om de leerlingen zoveel mogelijk eigenaar te laten zijn van hun eigen onderwijsontwikkeling.	•
6.5	Als een leerling de school verlaat stelt de school het onderwijskundig rapport op en bespreekt dit met ouders / verzorgers en kind	•
6.6	De school ondersteunt ouders / verzorgers en leerlingen bij de overgang naar een andere school	•
6.7	De school voert met ouders / verzorgers een intakegesprek bij aanmelding	•

3.4 Planmatig werken

7	De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen	
7.1	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures (CITO LOVS) voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van leerlingen	•
7.2	De leerkrachten volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen	•
7.3	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben	•
7.4	De school heeft normen vastgesteld voor de resultaten die zij met de leerlingen nastreeft	•
7.5	De normen leiden tot het behalen van de referentieniveaus Taal en Rekenen (1F, fundamenteel niveau en 1S, streef niveau)	•

8	De school werkt Opbrengst- en Handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen	
8.1	Op basis van een analyse van verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor zorgleerlingen (zorgplannen en groepsplannen)	•
8.2	De school voert de ondersteuning planmatig uit	•
8.3	De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning	•
8.4	De school past op grond van verzamelde toetsgegevens, observatiegegevens en gesprekken vier maal per jaar de handelingsplanning (zorgplannen en groepsplannen) aan	•

9	De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning	
9.1	De school weet wat de onderwijsbehoeften, stimulerende en belemmerende factoren van haar leerlingen zijn	•
9.2	De school heeft een visie op leerlingenzorg, die wordt gedragen door het team	•
9.3	De procedures en afspraken over leerlingenzorg zijn duidelijk	•

3.5 Kwaliteit van basisondersteuning

10	De school werkt met effectieve methoden en aanpakken	
10.1	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand	•
10.2	De leerkracht stemt de aangeboden leerinhouden af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen	•
10.3	De school stemt de instructie af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen	•
10.4	Het personeel stemt de verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen	•
10.5	Het personeel stemt de onderwijstijd af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen	•
10.6	De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken	•
10.7	De school heeft bij de meeste methoden materialen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	•
10.8	De leerkrachten stemmen voor zover mogelijk het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoefte van de leerlingen	•

11	De school evalueert jaarlijks de effecten van de leerling ondersteuning	
11.1	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen	•
11.2	De school evalueert jaarlijks het onderwijsleerproces	•
11.3	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten	•
11.4	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces	•
11.5	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit	•
11.6	De school evalueert jaarlijks de leerlingenzorg	•
11.7	De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de ingezette zorgmiddelen en zorgtijd	•

12	De school draagt leerlingen zorgvuldig over	
12.1	Voor alle leerlingen vindt een groepsoverdracht plaats binnen de school bij de overgang naar een volgende groep of volgende leraar	•
12.2	Er wordt aangesloten bij de ontwikkelingsdoelen van de voorschoolse voorziening of de vorige school van de leerling	•
12.3	De school heeft in het eerste leerjaar contact met de voorschoolse voorzieningen of de vorige school over de ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.	•

13	De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld	
13.1	Het ondersteuningsprofiel bevat een kopie van hoofdstuk 2.1 uit het laatste rapport kwaliteitsonderzoek van de onderwijsinspectie: <i>Hoofdstuk 2.1. Bevindingen, kwaliteits- en nalevingsprofiel.</i>	•
13.2	Het ondersteuningsprofiel wordt na overleg met het team vastgelegd	•
13.3	De MR neemt kennis van het ondersteuningsprofiel en wordt in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van haar adviesrecht	•
13.4	Het ondersteuningsprofiel is onderdeel van het Schoolplan en de Schoolgids	•
13.5	Het ondersteuningsprofiel bevat een beschrijving van het aanbod van de school aan het onderwijs, begeleiding, expertise en voorzieningen	•
13.6	Het ondersteuningsprofiel biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van de leerlingenzorg	•

3.6 Handelingsgericht Werken

	Standaarden Handelingsgericht Werken	
1	Leerkrachten willen in de toekomst meer samen gaan werken met hun leerlingen. Ze proberen dan de leerlingen meer te betrekken bij de analyse, toetsresultaten samen bekijken, het samen formuleren van doelen en het benutten van oplossingen en ideeën van leerlingen	•
2	Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen, o.a. door observatie, gesprekken met ouders / verzorgers en leerlingen en analyse van toetsen	•
3	Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen	•
4	Leerkrachten werken samen met ouders / verzorgers. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak	•
5	Leerkrachten benoemen hoge, reële SMART-doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met ouders en collega's	•
6	Leerkrachten werken met een groepsplan/zorgplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, sub groepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven	•

Met lichte zorgmiddelen ondersteunen scholen planmatig de leerlingen met een verwacht uitstroomperspectief of referentieniveau 1F en 1S. Bij de ondersteuning kunnen ketenpartners via het CJG betrokken worden. Bij de basisondersteuning hoort:

- Begeleiding, observatie en onderzoek door een deskundige met diagnostische expertise;
- Ondersteuning en begeleiding van leerkrachten door een externe deskundige, bij specifieke vragen.

3.7 Opmerkingen hoofdstuk 3

Verbeterpunten:

De analyse en de evaluatie van de groepsplannen zijn steeds in ontwikkeling, opdat we nog beter zicht krijgen hoe we aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen kunnen voldoen en beter de effecten van de hulp kunnen controleren en bijstellen.

4) Extra ondersteuning

4.1 Definitie

Bij de formulering en vaststelling van extra ondersteuning in SWV PO 20.01 is uitgegaan van de volgende definitie: 'Alle vormen van onderwijsondersteuning die de basisondersteuning overstijgen'.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Zware ondersteuning, waarvoor wettelijk gezien een *Toelaatbaarheidsverklaring* (TLV) nodig is:
  - Plaatsing in het SBO
  - Plaatsing in het SO
  - Plaatsing in het VSO
- Overige arrangementen, die bekostigd worden uit de middelen van het SWV PO 20.01:
  - In de reguliere basisschool
  - In een (tijdelijke) tussenvoorziening

4.2 Toekenning van extra ondersteuning

Wanneer de basisondersteuning ontoereikend is om het onderbouwde *Ontwikkelingsperspectief* (OPP) en uitstroomprofiel van een leerling te realiseren, is extra ondersteuning mogelijk. De extra ondersteuning kan plaatsvinden:

- 1) In de basisschool (licht)
- 2) In een tijdelijke setting (medium)
- 3) In het SBO (medium) SO of VSO (zwaar)

Uitgangspunt is dat toekenning van extra ondersteuning handelingsgericht is en uitgaat van wat de leerling, de leerkracht, de school en de ouders nodig hebben om ervoor te zorgen dat het verwachte uitstroom-niveau kan worden gerealiseerd.

Voor extra ondersteuning in het SBO en (V)SO is een *Toelaatbaarheidsverklaring* (TLV) wettelijk verplicht. Het is eveneens wettelijk verplicht dat een *Commissie van Advies* (CvA) het bestuur van het SWV adviseert over het afgeven van een TLV.

De schoolbesturen die deel uitmaken van het SWV PO 20.01 hebben besloten dat het *Vraag Profiel Instrument* (VPI) ingevuld moet worden, door de school van een leerling waarvoor een TLV is aangevraagd. Dit instrument maakt de ondersteuningsbehoefte van de leerling duidelijk.

4.3 (Handelingsgericht) Arrangeren

Handelingsgericht arrangeren betekent: Om het verwachte ontwikkelings- en uitstroomniveau van een leerling te realiseren concreet beschrijven wat er nodig is aan:

- aandacht en tijd;
- deskundigheid;
- methoden, middelen of materialen;
- inrichting van het schoolgebouw;
- samenwerking met ketenpartners.

Iedere basisschool heeft een *Schoolondersteuningsteam* dat bestaat uit de Intern Begeleider(s) en de directeur (als eindverantwoordelijke voor zorg en begeleiding), aangevuld met een deskundige met

diagnostische expertise (multidisciplinaire ondersteuning in de basisondersteuning), de orthopedagoog. Een medewerker van het CJG kan het ondersteuningsteam aanvullen wanneer signalen over de ontwikkeling van een leerling daartoe aanleiding geven. Integrale afstemming en ondersteuning wordt daarmee mogelijk (één kind, één plan).

Het doel is om te komen tot een transparant en niet bureaucratisch proces van arrangeren, dicht bij de school. De extra ondersteuning kan daardoor snel ingezet worden. In dit proces zijn 3 fasen te onderscheiden: Vaststellen, Bepalen en Toewijzen. Deze 3 fasen zijn als volgt uitgewerkt:

- 1) Het schoolondersteuningsteam stelt op basis van beschikbare gegevens uit het LOVS, observatie- en onderzoeksverslagen en de evaluatie van de HGW- cyclus vast dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, die de basisondersteuning van de school overstijgt;
- 2) Het schoolondersteuningsteam bepaalt (handelingsgericht) wat de leerling nodig heeft aan tijd, aandacht, deskundigheid, materialen en middelen, ruimtelijke omgeving en samenwerking met andere instanties.
- 3) Ook geeft het team aan hoe en waar de extra ondersteuning kan worden gerealiseerd, in de eigen reguliere basisschool, in een andere basisschool of elders. Zo is er sprake van handelingsgericht arrangeren. Dit mondt uit in een arrangement of de aanvraag van een TLV. In het laatste geval is een onderbouwing d.m.v. het ingevulde VPI nodig.

Om te voorkomen dat de vraag 'Wat is er nodig' wordt beantwoord met de wedervraag 'Wat is het aanbod?' zijn er voorbeeldarrangementen ontwikkeld. Deze zijn terug te vinden op: <https://po2001.passendonderwijsgroningen.nl>. Deze voorbeelden kunnen fungeren als een handelingswijzer/ checklist voor het bepalen van de concrete uitwerking van de ondersteunings-behoefte, die uit het VPI naar voren is gekomen.

Collega's met specifieke expertise op het gebied van cluster 3- en cluster 4-problematiek kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het beantwoorden van de vraag: Wat hebben deze leerling / deze leerkracht / het team / de ouders nodig? Zij ondersteunen de school bij het inrichten en uitvoeren van een arrangement dat past bij de leerling, de leraren, de school en de ouders.

Ieder arrangement past in een matrix die bestaat uit vijf velden (zie schema). Deze velden zijn ontleend aan het instrument 'Indiceren vanuit onderwijsbehoeften' (IVO).

	Leerling	Leerkracht	School(team)	Ouders
Aandacht en tijd				
Specifieke deskundigheid				
Methoden, materialen en faciliteiten				
Inrichting schoolgebouw				
Samenwerking ketenpartners				

- Uiteraard worden alleen de cellen ingevuld die van toepassing / relevant zijn.
- Het proces van arrangeren leidt tot het ontwerpen van arrangementen die flexibel zijn qua duur, omvang en intensiteit.
- In het proces van arrangeren kan duidelijk worden dat de leerkracht of het schoolteam specifieke deskundigheid moet ontwikkelen. Dit onderdeel van het arrangement wordt bekostigd uit de professionaliseringsmiddelen van de school.

4.4 Opmerkingen hoofdstuk 4

In de deelregio WSNS Noordenveld/Westerkwartier wordt de ondersteuningsstructuur als efficiënt en effectief ervaren. De overgang naar Passend Onderwijs is zonder grote problemen verlopen. Op basis van vraag en ervaringen zal de nieuwe structuur gaandeweg vorm krijgen. De ontwikkelingen staan regelmatig op de agenda van het directie- en managementoverleg.

5) Grenzen aan zorg, conclusie en ambities

Leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte stellen extra eisen aan de school (het gebouw), de leerkrachten, de IB-er en ook de medeleerlingen. Het uitgangspunt is dat elke leerkracht in principe ruimte heeft voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Dat betekent echter niet dat elke leerling met een specifieke onderwijsbehoefte kan worden geplaatst op onze school. Elke aanmelding wordt expliciet beoordeeld (zie procedure toelating).

Bij ieder verzoek tot plaatsing zal opnieuw een afweging gemaakt worden. Kern van deze afweging is de vraag of de combinatie van specifieke onderwijsbehoefte en de extra ondersteuning die noodzakelijk is, past binnen de mogelijkheden van onze school. Het gaat daarbij om de balans tussen de hulpvraag van het kind en de (on)mogelijkheden van onze school. Ook dient daarbij meegenomen te worden of externe-hulp extern ingeschakeld kan worden.

5.1 Aanmelding:

Bij elke aanmelding wordt gekeken naar een reeks aspecten. Wat vraagt het kind met betrekking tot:

- Pedagogische aanpak
- Didactische aanpak
- Kennis en vaardigheden van de leerkracht en het team
- Organisatie binnen de school en binnen de klas
- Materiële aspecten (gebouw)
- De positie van de medeleerlingen
- De rol van de ouders
- De externe ondersteuning

Er kunnen zich situaties voordoen, waarin de grenzen aan de zorg voor de kinderen worden bereikt:

- Verstoring van rust en veiligheid.

Indien sprake is van een onderwijsbehoefte waarbij zich ernstige gedragsproblemen voordoen die leiden tot ernstige verstoringen van de rust en de veiligheid in de groep, dan is voor ons de grens bereikt als wordt beoordeeld dat het niet meer mogelijk is om kwalitatief goed onderwijs aan de gehele groep en aan de betreffende leerling te bieden.

- Onbalans tussen verzorging/behandeling – onderwijs.

Indien een leerling een handicap heeft, die een zodanige verzorging / behandeling vraagt dat daardoor zowel de zorg en behandeling voor de betreffende leerling, als het onderwijs aan de betreffende leerling onvoldoende tot zijn recht kan komen, dan is voor ons de grens bereikt waardoor het niet meer mogelijk is om kwalitatief goed onderwijs aan het betreffende kind met een handicap te bieden;

- Verstoring van het leerproces voor de andere kinderen.

Indien het onderwijs aan de leerling met een specifieke onderwijsbehoefte een zodanig beslag legt op de tijd en de aandacht van de leerkracht dat daardoor de tijd en aandacht voor de overige (zorg)leerlingen in de groep onvoldoende of in het geheel niet kan worden geboden, dan is voor ons de grens bereikt waardoor het niet meer mogelijk is om kwalitatief goed onderwijs te bieden aan de (zorg)leerlingen in de groep;

- Gebrek aan zorgcapaciteit.

In het verlengde van de onder punt drie beschreven situatie is de school niet in staat een leerling met een specifieke onderwijsbehoefte op te nemen vanwege de zwaarte en het aantal zorgleerlingen dat al in een bepaalde groep voorkomt. Per aanmelding zal de afweging moeten plaatsvinden of er voldoende zorgruimte aanwezig is;

- Gebrek aan de leerbaarheid van kinderen.

Kinderen met de volgende kenmerken kunnen door ons opgevangen worden:

- Kinderen met een IQ rondom het gemiddelde: ergens tussen 80 à 85 enerzijds en 135 à 140 anderzijds met een min of meer probleemloze ontwikkeling
- Kinderen met (beperkte) leerproblemen op één of meer vakgebieden van taal, lezen en rekenen met als ontwikkelingsperspectief begin groep 8
- Kinderen met (beperkte) leerproblemen op één of meer vakgebieden van taal, lezen en rekenen met als ontwikkelingsperspectief begin groep 7 en/of LWOO
- Kinderen met een vertraagde lees- taalontwikkeling
- Kinderen met enkelvoudige of meervoudige dyslexie
- Kinderen met een vertraagde rekenontwikkeling
- Kinderen met dyscalculie
- Kinderen met (beperkte) problemen in hun sociaal-emotioneel functioneren*
- Kinderen met faalangst
- Kinderen met zwak ontwikkelde sociale vaardigheden

*Hieronder vallen ook de kinderen met ADHD, lichte autistische stoornissen, ...

Voor kinderen met de volgende kenmerken staan wij in principe ook open, tenzij uit aanvullend onderzoek blijkt dat deze kinderen onze zorgbreedte en/of zorgzwaarte te boven gaan:

- Kinderen met een ernstig vertraagde taalontwikkeling en een ontwikkelingsperspectief van eind groep 6
- Kinderen met een ernstig vertraagde rekenontwikkeling en een ontwikkelingsperspectief van eind groep 6
- Kinderen met (ernstige) problemen in hun sociaal-emotioneel functioneren
- Kinderen met (ernstige) gedragsproblemen en/of werkhoudingsproblemen
- Kinderen met behoefte aan specialistische didactische hulp op taal/rekengebied
- Kinderen met behoefte aan specialistische pedagogisch hulp, bijvoorbeeld voor kinderen met problematieken als NLD, ODD, PDD-nos, hechtingsstoornissen, syndroom van Down, etc.

Aanmeldingen van deze kinderen worden uitgebreid door directie en IB-er besproken en ook het team wordt evt. advies gevraagd, alvorens de directie een besluit neemt over toelating. Bij deze afwegingen speelt ook mee of een kind in aanmerking komt voor breedtezorg (=ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband). Een belangrijk beslissingscriterium voor de breedtezorg is de vraag of de basisschool in staat is het kind gedurende een aantal dagdelen adequaat op te vangen en de mogelijkheid heeft de benodigde expertise te ontwikkelen.

Een en ander wordt inzichtelijk gemaakt en concreet gemaakt met de Indiceringsmatrix (hfdst. 4.3). Wanneer blijkt dat de betreffende leerling meer dan basisondersteuning nodig heeft, zal contact worden opgenomen met het bovenschools-ondersteuningsteam (OT) binnen het bestuur en de deelregio van her SWV. Daar zal in overleg worden bepaald welke ondersteuning aan de leerling wordt toegekend en waar en door wie dat het best kan worden geboden.

5.2 Zorgniveau 1: Algemene preventieve zorg binnen de groep.

De leerkracht is verantwoordelijk voor zijn/haar leerlingen en gaat ervan uit dat leerlingen verschillende behoeftes hebben. Hij/zij probeert het onderwijs af te stemmen op de verschillende behoeften en mogelijkheden van de kinderen. De groepsleerkracht observeert, signaleert en zorgt voor een regelmatige screening van de leerlingen.

Er wordt gebruik gemaakt van zowel methode gebonden- als niet-methode gebonden toetsen en observatie. Na observaties van de leerlingen en signalering met behulp van toetsgegevens en verwerkingsresultaten, kan de leerkracht overgaan tot analyse en bijstelling van het onderwijs in zijn groep. Dat kan betekenen dat de leerkracht kiest voor een andere didactiek en/of leerinhoud van het groepsplan (volgens het HGW model).

Zorgniveau 2: Extra Zorg binnen de groep

Wanneer op basis van observaties, leerresultaten en toetsing een leerling opvalt, stemt de leerkracht het onderwijs af op de hulpvraag van het kind. Het bieden van hulp kan bestaan uit:

- extra instructie
- andere leerstof
- andere aanbiederstrategie

In de overlegstructuur kan de leerkracht eventueel de intern begeleider raadplegen of collegiaal overleg voeren t.a.v. dit kind. De leerkracht zorgt voor verslaggeving. Hij/zij is verantwoordelijk voor het bijhouden van deze gegevens.

Zorgniveau 3: Extra Zorg en inzet interne begeleider.

Indien de hulp genoemd in stap 2 niet leidt tot de gewenste resultaten, de ontwikkelingsachterstand blijft of zelfs groter wordt, meldt de leerkracht dit kind aan bij de interne begeleider. In stap 3 wordt de zorg voor dit kind een gedeelde verantwoordelijkheid van groepsleerkracht en lb-er. Bij stap 3 “moet” de lb-er ingeschakeld zijn, dit in tegenstelling met stap 2 waarbij de lb-er ingeschakeld “kan” worden.

- De leerkracht geeft informatie over het kind en stelt de hulpvraag vast. Aan de hand van de gegeven informatie, de gestelde hulpvraag wordt in overleg met elkaar een plan van aanpak gemaakt. De intern begeleider verzamelt indien nodig de te gebruiken materialen genoemd in het plan.
- Er wordt in dit plan een keuze gemaakt ten aanzien van plaats voor uitvoering van het plan. Dit plan wordt beschreven in Parnassys. In het logboekje is te vinden welke leerstof behandeld is en op welke dagen de hulp gegeven wordt.
- Verslaggeving van de resultaten in de klas vindt plaats door de groepsleerkracht. Verslaggeving van de resultaten buiten de groep door de lb-er/onderwijsassistente.
- De leerkracht is verantwoordelijk de evaluatie genoemd in het plan. De leerkracht kijkt of de doelen zijn behaald en of de doelstellingen bijgesteld moeten worden. De lb-er maakt hiervoor een afspraak met de desbetreffende leerkracht en noteert de afspraken die gemaakt worden.
- Bij het maken van een plan brengt de leerkracht de ouders hiervan op de hoogte. De ouders worden evt. uitgenodigd voor een gesprek op school.
- Er wordt verslaggeving van dit oudergesprek gemaakt in Parnassys.

Zorgniveau 4: Individuele Leerlijn op basis van het ontwikkelingsperspectief

Wordt er ondanks alle inspanningen weinig of geen resultaat geboekt, dan wordt er voor dit kind op basis van een zo reëel mogelijk vastgesteld ontwikkelingsperspectief een eigen leerroute uitgestippeld voor één of meer vakgebieden. De leerkracht doet dit in overleg met de lb-er.

De lb-er heeft daarvoor overleg gehad /advies gevraagd/evt. nader onderzoek gedaan in samenwerking met de orthopedagoog van het Samenwerkingsverband.

- Er worden afspraken gemaakt over de plaats van uitvoering.
- Er vindt een gesprek plaats met de ouders. De groepsleerkracht maakt in overleg met de intern begeleider een afspraak met de ouders. De lb-er is hierbij aanwezig
- Een leerling waarvoor een individuele leerlijn wordt gemaakt, wordt minimaal 1x per jaar besproken in een zorgvergadering. Op initiatief van de interne begeleider worden deze kinderen ingepland.

Zorgniveau 5: Verwijzing

Wanneer de mogelijkheden om zorg te bieden aan een bepaald kind zijn uitgeput met andere woorden handelingsverlegen is, dan wordt er allereerst binnen het bestuur of in de sub regio gezocht naar een externe deskundige die samen met de school andere mogelijkheden van voor ander ondersteuning in kaart brengt. Nader onderzoek kan een van de adviezen zijn. In dit traject wordt er nauw samengewerkt met de ouders. Mochten de extra interventies geen resultaat opleveren, waardoor de lln. niet langer op school begeleid kan worden dan moeten we een andere betere plek zoeken. Dit kan ook het speciaal basisonderwijs zijn. Voor het plaatsen in het speciaal onderwijs moet de school samen met de ouders/verzorgers een toelaatbaarheidsverklaring bij de Commissie van Advies van het samenwerkingsverband

5.3 Zorg in de praktijk

Zorg op schoolniveau.

Signaleren en bespreken van probleemkinderen.

Aan de hand van de observaties, leerresultaten, methode- en niet-methode gebonden toetsen (CITO), worden de zorgleerlingen geïnventariseerd en met de groepsleerkracht of in dien nodig in teamverband besproken.

Groepsbespreking (groepsleerkracht en intern begeleider)

Doel van de groepsbespreking is het bespreken van het functioneren van de groep als geheel en het signaleren van leerlingen, die hetzij door gedrag, dan wel door leerprestaties of ontwikkeling opvallen. Op grond hiervan wordt bepaald of er en hoe er ondersteuning van de leerling en/of leerkracht kan plaatsvinden. Ondersteuning kan via extra groepsobservatie b.v. door intern begeleider, oudergesprekken, materiële voorzieningen en een individuele leerlingbespreking. Aan de hand van de groepsbespreking worden de groepsplannen opgesteld en kunnen leerlingen worden geselecteerd voor een individuele leerlingbespreking.

Hulp in de klas.

De leerlingbespreking kan leiden tot afspraken over het toepassen van handelingsalternatieven voor dit kind in de groep of directe hulp buiten de groep. Soms is nader onderzoek of observatie noodzakelijk.

Tijdens bovenstaande procedure wordt zorgvuldig met de belangen van de ouders omgegaan. De ouders zullen dan ook vroegtijdig geïnformeerd worden over de gang van zaken en om toestemming worden gevraagd voor door ons noodzakelijk geachte onderzoeken. Er worden afspraken gemaakt over vervolgoverleg en over de resultaten.

Evaluerende leerlingbespreking.

Op het tijdens de individuele leerlingbespreking afgesproken tijdstip wordt de handelingsprocedure geëvalueerd. De groepsleerkracht of interne begeleider doet verslag van de handelingsperiode en de behaalde resultaten. Het is mogelijk dat wordt besloten nader onderzoek te doen laten plaatsvinden. De ouders worden na de evaluerende leerlingbespreking geïnformeerd door de groepsleerkracht over de stand van zaken en indien nodig om toestemming gevraagd voor nader onderzoek.

Overlegstructuur.

Alle leerkrachten spreken 2 keer per jaar met de intern begeleider over de groepsplannen, de Cito scores en de leerlingen. Ongeveer 6 keer per jaar vindt er een bouwvergadering plaats. De intern begeleider is, waar mogelijk, hierbij aanwezig. Een Jaarplanning wordt uitgedeeld aan het begin van het schooljaar. De interne begeleider heeft:

1. Regelmatig overleg met de directeur over de gang van zaken rond de zorgstructuur.
2. Overleg over de zorgleerlingen met de betrokkene leerkrachten.

De interne begeleider is verantwoordelijk voor het doorspreken van de zorgleerlingen, dat zijn de leerlingen in zorgniveau 3, 4 en 5 met de ontvangende leerkracht in aanwezigheid van de leerkracht die deze leerling overdraagt. De interne begeleider maakt de afspraak met beide collega's.

5.4 Protocol toelating en verwijzing

Toelating en verwijzing gaat in principe op dezelfde grondslag. Het verschil is dat bij toelating dient te worden ingeschat in welk zorgniveau een kind zit. Bij verwijzing staat dit voor de school vast. De school volgt het beleid zoals vastgelegd binnen het beleid zorgplicht en passend onderwijs van ons samenwerkingsverband, onze bovenschoolse directie en tenslotte in ons eigen, bovenstaande schoolbeleid. Passend onderwijs begint bij onze school.

5.5 Aanmeldingsprocedure

Als ouders van een leerling met een specifieke zorgvraag hun kind bij ons op school aanmelden hanteren we het volgende stappenplan:

Stap 1 Ouders melden hun kind aan op onze school.

Stap 2 Gesprek met de ouders waarin gegevens worden uitgewisseld en wordt toegelicht hoe de school met het aanmeldingsverzoek om zal gaan. Ouders moeten schriftelijk toestemming geven voor het opvragen van gegevens over hun kind elders. Bij dit gesprek is vanuit school minimaal aanwezig: de IB-er en de directeur.

Stap 3 Het team wordt geïnformeerd over het verzoek. Er wordt informatie verzameld (door de intern begeleider) over de leerling, over zijn mogelijkheden en zijn beperkingen. Er wordt een analyse gemaakt van de (on)mogelijkheden van onze school

Stap 4 Met het team de verzamelde informatie bespreken.

Stap 5 Het team brengt advies uit:

- plaatsen (er zijn wellicht nog vragen, verder onderzoek is nodig,) of
- afwegen van voorwaardelijke plaatsing (maximaal 6 weken), of
- niet plaatsen omdat onze school geen adequaat onderwijsaanbod kan realiseren

Plaatsingsbeslissing

Stap 6 Directie neemt een formeel besluit.

Stap 7 Daarna worden de ouders door de directie geïnformeerd over het besluit.

1. Bij plaatsing: gesprek met ouders, vastleggen van de tussen de school en ouders gemaakte afspraken over de aanpak van de leerling, verdere afspraken maken over de gang van zaken. Informeren van ouders en kinderen.

2. Bij verder onderzoek: gesprek met ouders, aanvullende informatie halen en opnieuw besluiten.

3. Bij afwijzing: gesprek met ouders, motivering op schrift zetten, met ouders en andere scholen naar alternatieven zoeken. Informeren van Bestuur, MR en Samenwerkingsverband. In enkele gevallen ook informeren van leerplichtambtenaar of inspectie.

Uitvoering besluit

Bij plaatsing:

Stap 8 In overleg met de ouders en ondersteunende instellingen opstellen van een handelingsplan.

Stap 9 (Handelings-) plan laten ondertekenen door ouders.

Stap 10 Verdere afspraken maken over gang van zaken.

Bij niet plaatsing:

Stap 8 Schriftelijk motiveren van besluit.

Stap 9 Gesprek met ouders.

Stap 10 Afspraken maken over vervolg = zorgdragen voor plaatsing elders (zie ook zorgniveau 5 'Verwijzing') met ondersteuning van Samenwerkingsverband. Handelen volgens passend onderwijs en zorgplicht, nu en binnen de regelgeving na 2011.

Wanneer het samenwerkingsverband een beroep doet op de school voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften, wil de school bij elk specifiek geval kunnen bepalen of de school een passende vorm van onderwijs kan bieden.

5.6 Handelingsgericht werken

Bij handelingsgericht werken (HGW) maakt de leerkracht, voor een periode van een half jaar, een plan om het onderwijs vorm en inhoud te geven. Halverwege de periode wordt een tussenevaluatie uitgevoerd. Daarbij wordt telkens de cyclus HGW doorlopen, met de daarbij behorende stappen:

Waarnemen

1. Verzamelen van gegevens en evalueren vorig plan: Hoe gaat het met de rekenontwikkeling van de leerlingen in mijn groep?
2. Signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften: Welke leerlingen vallen op bijvoorbeeld door een lage of opvallend hoge toetscore. Is er incidenteel sprake van terugval/sterke vooruitgang of speelt dit al langere tijd (Data-analyse op groepsniveau).
3. Onderwijsbehoeften benoemen (Begrijpen): Wat vragen deze leerlingen van mij?
4. Het clusteren van leerlingen (Plannen) : Welke leerlingen kan ik hiervoor bij elkaar brengen als (tijdelijk) groepje omdat ze (ongeveer) hetzelfde van mij vragen?
5. Opstellen van een groepsplan (Realiseren): Wat bied ik deze groep leerlingen aan?

Het clusteren van leerlingen

Het clusteren van leerlingen is een belangrijk aandachtspunt in de cyclus van handelingsgericht werken. Tijdens de groepsbespreking bespreken de intern begeleider en de leerkracht(en) welke leerlingen het beste geclusterd kunnen worden en welke maatregelen voor het klassenmanagement daarvoor nodig zijn. De clustering die de leerkracht maakt, is wel flexibel: niet voor altijd en voor elke activiteit. Na het doorlopen van de cyclus wordt tijdens de groepsbespreking de clustering van leerlingen opnieuw kritisch bekeken en zo nodig heroverwogen:

1. Wat zijn de leerlingresultaten?
2. Leren de leerlingen in het groepje van en met elkaar?
3. Wat heeft een kind nodig om zich optimaal verder te kunnen ontwikkelen?

Het clusteren van leerlingen vindt doorgaans binnen de groep plaats. Wanneer de leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften zijn geclusterd, maakt de leerkracht een passend plan, het groepsplan. Het groepsplan is in essentie het resultaat van de eerder doorlopen stappen.

Een groepsplan omvat een beschrijving van het onderwijsaanbod voor een bepaalde periode. In het groepsplan staan concrete en praktische aanwijzingen staan beschreven voor de manier waarop de leerkracht omgaat met de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep.

Het groepsplan richt zich dus ook op het aanbod aan alle leerlingen in de groep. Een groepsplan is doelgericht, met hoge verwachtingen ten aanzien van alle leerlingen, om te komen tot betere resultaten.

De groepsbespreking

Elke cyclus wordt afgesloten met een groepsbespreking, waarbij de leerkracht en de intern begeleider aanwezig zijn. Groepsbesprekingen zijn in de jaarplanning van school opgenomen. De groepsbesprekingen vormen een belangrijke schakel in de zorg aan leerlingen. Voorafgaand aan de groepsbespreking ontvangt de intern begeleider het groepsoverzicht, waarin alle actuele leerlinggegevens (toetsresultaten en observatiegegevens) zijn opgenomen.

Verder beschrijft de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerlingen en geeft aan hoe de leerlingen geclusterd zijn. De intern begeleider leidt de groepsbespreking.

5.7 Conclusie en ambitie:

Vanuit een klassikale situatie wordt op drie niveaus gewerkt (met rek./spelling is gestart) om leerlingen een passend onderwijsaanbod te bieden. Het team heeft veel aandacht voor de cognitieve vakken en voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden en saamhorigheid (Rots en Water/Gouden Weken).

Wij hebben een start gemaakt met handelingsgericht werken en willen vanuit onderwijsbehoeften van leerlingen, het aanbod aanpassen. Met onderwijsbehoefte bedoelt het team: Wat heeft dit kind, in deze klas met deze leerkracht nodig op het gebied van instructie, leerstof, materiaal en aanpak. Ook de ouders en het kind zelf zijn een bron van informatie, waarbij gezegd moet worden dat we dit nog dmv gesprekken moeten optimaliseren. Wat er bij de vakgebieden aangeboden en geleerd moet worden, dat staat vast. Door middel van het werken met groepsplannen waarbij leerlingen in drie groepen worden geclusterd op de onderwijsbehoeften (zowel qua leerstof, als qua aanpak), kan een grote stap in de goede richting worden gezet.

Wij zijn van mening dat voor leerlingen met lichte preventieve en curatieve onderwijsbehoeften een aanpak aanwezig is, zoals

1. leerlingen die een gestructureerde omgeving nodig hebben
2. meer begaafde leerlingen
3. leerlingen met leesproblemen
4. leerlingen met rekenproblemen

Het is van belang is dat de school haar grenzen van aanpak duidelijk beschrijft. Over alle aangemelde leerlingen willen wij eerst uitgebreid en uitvoerig geïnformeerd worden. Wij vinden het ook belangrijk dat ouders die gebruik maken van dagverblijven en peuterspeelzalen de verplichting hebben om bij aanmelding van de leerling te melden of de verwachting bestaat dat deze leerling extra zorg nodig gaat hebben. Daartoe zullen de leerkrachten van de kleutergroepen ook meer informatie, dan tot nu toe, inwinnen bij de voorschoolse opvang.

Doordat onze school zeker in de bovenbouw, redelijk grote groepen heeft en een aantal combi's zal het noodzakelijk zijn goed te kijken wat het draagvlak is voor leerlingen met extra zorg.

Daarnaast moeten we ons ook realiseren dat zorg buiten de klas in aantal uren afneemt.

Ambities:

- Leergesprekken met leerlingen/ouders in het kader van HGW zodat we optimale hulp kunnen verlenen en de samenwerking kunnen vergroten.
- Het inschakelen van een gedragsspecialist (naast de Rots- en Waterlessen die al gegeven worden) en daardoor de kennis van leerkrachten op het gebied van gedrag kunnen vergroten.
- Een rekenspecialist die het team kan stimuleren en aansturen om meer uit het rekenonderwijs kan halen.
- Het realiseren van een andere aanpak in groep 3 waarbij het werken in hoeken uitgangspunt zal zijn om de doorgaande lijn met de groepen 1/2 te versterken. Deze aanpak zou eventueel kunnen leiden tot een 2/3 combinatie.
- Een lees/dyslexie-specialist in de school.